

людину з інноваційним типом мислення, культури і поведінки.

Розглядаючи питання про якість фахової педагогічної підготовки студентів, необхідно враховувати, що найважливішою умовою ефективної підготовки фахівця-професіонала є розвиток його пізнавальної активності, творчих задатків, обдарувань, творчого і критичного мислення в рамках індивідуальних можливостей і прагнень засобом сучасних технологій проектування навчально-формуючого середовища.

Література

1. Андреев А.А. Введение в дистанционное обучение. – М., 1997.
2. Беседин Н. Виртуально-тренинговая система в системе дистанционного образования// Новый коллегіум. – 2003. – №3-4. – С.72-75
3. Гаврилова Т.А., Хорошевский В.Ф. Базы знаний интеллектуальных систем. СПб: Питер, 2001. – 384 с.
4. Глазунова О.Г. Застосування комп'ютерної графіки при організації навчальної діяльності у вищій школі// Постметодика. – 2002. – №2 – С.46-50.

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Виговська О.І., Дмитренко І.С. (м. Київ, м. Полтава, Україна)

Проблемами проектної діяльності займалися безпосередньо такі вчені як: В. Давидов, Ш. Амонашвілі, вони вважали, що використання методу проектів дозволяє реалізувати особистісно-діяльнісний підхід. І. Якиманська, І. Бех, С. Подмазін, а також В. Симоненко, який метод проектів розумів як «самостійну творчу завершену роботу, виконану під керівництвом викладача». Проектування як вид педагогічної діяльності досліджувались в роботах Ю. К. Бабанського, О.Е. Коваленко. Часткові методики формування проектувальних умінь у процесі підготовки розглянуто в дисертаційних дослідженнях В. М. Баженова, З.Е. Гаджимагомедової, Т. О. Казарінової, А. О. Оголь, О. В. Чапліна та В. Ф. Шаталова. Значну увагу на розробці проектної технології зосереджували Н.Ю. Пахомова та М.Б. Романовська.

Як наголошувала Н. Ю. Пахомова, «проектна діяльність виховує і розвиває самостійність у тих, хто навчається в прояві себе, адже в процесі групової діяльності вони насамперед вчать висловлювати свою думку, слухати інших, не конфліктувати, якщо власна думка не співпадає з думкою товариша, вчать пошуку згоди, виробленню загальної думки про те, що і як потрібно робити» [1].

Метою статті є аналіз основних джерел, в яких розкривається суть поняття методу проектів. Виникнення та розвиток даного виду технології, а також розглянути його коротку характеристику.

Термін «проект» уперше вжив у 1908 році завідувач відділу виховання сільськогосподарських шкіл США Д.Снеджен, назвавши ряд завдань для виконання вдома, які діти фермерів через нерегулярне відвідування школи отримували від учителя («домашні проекти»). Ще в 20-х роках метод проектів став частково застосовуватися в практиці державних шкіл.

Що ж собою являє проектування? Проектування – це створення проекту-прототипу, прообразу передбаченого або можливого об'єкта (стану).

Метод – (шлях дослідження чи пізнання) – спосіб організації практичного й теоретичного освоєння дійсності, зумовлений закономірностями об'єкта, що розглядається [2].

Проект – це тріада: задум – реалізація – продукт. Основою будь-якого проекту є план.

План – це заздалегідь окреслена система заходів, відповідно до якої пе-

редбачений порядок, послідовність і строки виконання робіт [3].

При створенні проекту студенти повинні пройти такі етапи: Пошуковий - Аналітичний - Практичний - Презентаційний - Контрольний.

У процесі проектної діяльності викладач покладає на себе наступні обов'язки:

1. Назвати проект, визначити його проблемне питання;
2. Визначити термін реалізації.
3. Окреслити цілі проекту, завдання, напрями в рамках однієї чи кількох навчальних тем;
4. Визначити етапи реалізації проекту;
5. Розробити критерії оцінки результатів проекту;
6. Продумати склад учасників.

Аналіз наукових джерел дав змогу стверджувати, що фундаторами проектної педагогіки є Джон Дьюї, Вільям Кілпатрик у США, Вільгельм Август Лай у Німеччині, Станіслав Шацький у Росії, Софія Русова в Україні.

Теоретичною основою методу проектів стали педагогічні концепції Джона Дьюї, в яких значна увага зосереджувалася на навчанні через діяльність. Джон Дьюї пропонував навчання на активній основі, через доцільну діяльність учня, відповідно до його інтересів. Тому надзвичайно важливо було показати дітям їх власну зацікавленість у набутті знань у житті.

Мета виховання за Дьюї – формування особистості, здатної «приспосуватися до різних ситуацій» в умовах «вільного підприємництва».

Запечерчував шкільну систему, засновану на отриманні і засвоєнні знань. Він запропонував навчання «шляхом ділення», тобто таку систему навчання, при якій всі знання отримувались із практичної діяльності і особистого досвіду дитини.

Дж. Дьюї книжкові знання не ставив на вищий щабель освітнього процесу, він був прихильником логічного мислення і вміння вирішувати практичні завдання за допомогою логіки. Дьюї стверджував, що ніякі знання не допоможуть вижити в життєво складних ситуаціях, окрім тих, що людина здобула на власних розмірковуваннях.

А отже, він не високо ставить людей з великою ерудицією, й малими здатностями до логічного мислення. Вищі за них люди практики, здатні використати кожну краплину своїх знань, тому, що вони набували їх у зв'язку з потребами певної ситуації. Відомості, що їх подають дітям, повинні бути міцно зв'язані з певними проблемами, зрозумілими й цікавими для них.

Розв'язання проблеми вимагає фізичної праці, яка впливає на виховний процес, однак ручної праці замало, оскільки вона гальмує розумовий розвиток.

Ідеї Дьюї підтримував його учень Кілпатрик, який нехтуючи традиційною школою, запропонував будувати навчальний процес як організацію діяльності дитини в соціальному середовищі, що орієнтувалась на збагачення її індивідуального досвіду [3].

На думку В. Кілпатрика, знання, набуті дитиною заради мети, може бути застосовано як засіб до нових цілей. Зв'язок набутих знань з новою метою є джерелом нових інтересів, особливо інтересів інтелектуального гатунку. У зв'язку з цим збільшується час, коли настрій залишається діяльним, і дитина працює над будь-яким проектом. Його твердження, що в основі проектного навчання лежить розв'язання проблеми, що лише тоді, коли ставиться мета і є прагнення розв'язати її, проблема стає проектом актуальне для сучасного розуміння поняття «проект».

Ідея проектно-тематичної діяльності дозволяє поєднати зміст навчання з реальним життям, використати знання, уміння, навички, яких набувають учні під час навчальної діяльності для вирішення практичних задач [2].

Метод проектів є одним із компонентів системи освіти. Працюючи над проектами, студенти діють не шаблонно, а знаходять власний шлях розв'язання

задачі, вчаться користуватися різними джерелами інформації, відбирати найкорисніше, що допоможе вирішити проблему [2].

Під час використання методу проектів, крім оцінки продуктів проектної діяльності, необхідно відслідковувати такий результат, як психолого-педагогічний ефект: формування особистісних якостей, рефлексії, самооцінки, уміння робити усвідомлений вибір і усвідомлювати та передбачати його наслідки.

Висновок. На підґрунті проведеного аналізу літературних джерел, можна впевнено сказати, що метод проектів був, є і залишається одним із кращих методів навчання в плані практичної підготовки студентської молоді. За рахунок впровадження даної технології в навчальний процес покращується зацікавленість до навчального предмету з боку студентів. Насамперед, це стосується виховання у студентів самостійності, можливості співпраці у колективі, ініціативи, можливість залучати велику кількість людей, здатність брати участь в проекті не лише студентів з високим, а й низьким рівнем знань.

Отже, необхідно зазначити, що нові методи у галузі навчально-виховної роботи конче потрібні, адже вони являються рушійною силою оновлення педагогічної науки і практики.

Література

1. Метод проектов – технология компетентно-ориентированного образования: Методическое пособие для педагогов – руководителей проектов учащихся основной школы / Под. ред. проф. Е. Я. Когана. – Самара: Издательство «Учебная литература», 2006. – 176 с.
2. Професійна освіта: Словник: Навчальний посібник / Уклад. С. У. Гончаренко та ін.; За ред. Н. Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 2000. – 380 с.
3. Пахомова Н. Ю. Метод учебного проекта в образовательном учреждении: Пособие для учителей и студентов педагогических вузов. – 4-е изд., испр., и доп. – М.: АРКТИ, 2009. – 112 с.

ПОНЯТТЯ ТА ДІАГНОСТИКА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВЧИТЕЛІВ

Довга М.Ю., Шпильова Т.І. (м. Полтава, м. Київ, Україна)

Професійне здоров'я педагога є необхідною умовою його активної життєдіяльності, самореалізації, розвитку творчого потенціалу.

Неблагополуччя психологічного здоров'я, деформації особистості педагога, прояви синдрому вигорання, педагогічних криз безпосередньо впливають на здоров'я учнів. Тому проблема збереження і зміцнення здоров'я учителя повинно бути одним з пріоритетних у сфері його життєвих і фахових інтересів (1).

Сьогодні під **професійним вигоранням** розуміють захисну поведінку, спрямовану на уникнення або зменшення витрат на емоції. У людини зменшується сила волі, загострюються індивідуальні особливості й деякі риси характеру.

У розвитку синдрому виділяють три стадії: напруження, резистенція (стійкої зміни) і виснаження.

До найбільш ранніх ознак на стадії напруження належать приглушеність емоцій і відчуття незадоволеності собою.

Потім проявляються зміни: відчуття обмеженості дій, емоційні зриви, негативні почуття до учнів, батьків і колег. Відбувається своєрідна деперсоналізація: співробітник може залишатися гарним професіоналом, але колеги та інші зауважують, що в нього «порожній погляд» і «холодне серце», а взаємини з іншими людьми погіршилися (2).

Серйозніші зміни настають на стадії виснаження: уже немає сил, волі та емоцій. Людина працює «на автопілоті», засуджує колишні професійні цінності,